

Rozpočtové právo představuje významné pododvětví finančního práva. Tvoří jej soubor právních norem upravujících soustavu veřejných rozpočtů a jejich obsah, problematiku fondovního hospodaření, rozpočtový proces a vztahy, které vznikají při tvorbě, rozdělování a používání peněžní masy v těchto veřejných rozpočtech.

Institut státního rozpočtu představuje ústřední článek naší rozpočtové soustavy, je významným finančním institutem upraveným normami finančního práva, který úzce souvisí se samotnou existencí státu, s jeho správní a finanční činností.

Zákon o státním rozpočtu má v našem právním řádu zvláštní postavení, vyjadřuje principy, na základě nichž může stát „odčerpat z vytvořeného HDP část potřebnou pro úhradu celospolečenských výdajů“¹, umožňuje naplnění samotných funkcí státu, uspokojení potřeb, které by bylo nemožné či příliš nákladné uspokojit na úrovni jednotlivců. Jedná se o zákon, který umožňuje vládě vykonávat státní správu během rozpočtového roku. Není proto divu, že v souvislosti s jeho schvalováním můžeme být každoročně svědky politických bojů, nejrůznějšího manévrování a prosazování různorodých zájmů politických stran. Výsledný zákon je pak odrazem aktuálního rozložení sil na politické scéně.

Ve své práci jsem se pokusila blíže osvětlit pojem státního rozpočtu, zejm. z hledisek právních a finančních.

Těžištěm mé práce je problematika rozpočtového procesu a jeho jednotlivé fáze.

Svou práci jsem rozdělila do čtyř kapitol.

V první kapitole jsem se věnovala obecným pojmům rozpočtového práva, zejm. pojmu státního rozpočtu a stručnému nastínění jeho obsahu. Dále jsem zde nastínila problematiku rozpočtového výhledu, rozpočtové soustavy a jejího uspořádání. V závěru této kapitoly jsem se zaměřila na rozpočtové zásady.

Ve druhé kapitole jsem se zabývala historickým nástínem rozpočtového hospodaření s důrazem na jeho vývoj na území dnešní České republiky.

Těžištěm mé práce je třetí kapitola, kterou jsem věnovala právní problematice rozpočtového procesu a jeho jednotlivých fází. Zabývala jsem se zde přípravou a sestavováním návrhu zákona o státním rozpočtu, jeho projednáváním a schvalováním v příslušných orgánech a zejména v zákonodárném sboru a dále problematikou rozpočtového hospodaření, tedy pravidly platnými pro plnění schváleného státního rozpočtu. Závěr této kapitoly jsem věnovala otázce kontroly rozpočtového hospodaření vrcholící ve schvalování státního závěrečného účtu.

V poslední kapitole jsem se zaměřila na problematiku postupu projednávání rozpočtu v parlamentech tří vybraných zemí Evropské unie s parlamentní formou vlády, a to na Slovensku, v Rakousku a ve Velké Británii.

Ve své práci jsem vycházela z ústavních předpisů, v podrobnostech pak z norem rozpočtového práva, zejména ze zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.